

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Hluštíkem, Ph.D. v právní věci

žalobce: O. K.
státní příslušnost Ukrajina,
zastoupen Organizací pro pomoc uprchlíkům, z. s.
sídlem Kovářská 939/4, 190 00 Praha 9

proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra ČR,
sídlem 170 34 Praha 7, Nad Štolou 3

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 5. 2021, č. j. OAM-47/LE-VL17-D07-2021

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Podanou žalobou se žalobce domáhá přezkoumání shora označeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo rozhodnuto, že žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany je nepřipustná podle § 10a odst. 1 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů a řízení o udělení mezinárodní ochrany bylo podle § 25 písm. i) zákona o azylu zastaveno. Podle čl. 3 Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „nařízení Dublin III“), bylo konstatováno, že státem příslušným k posouzení žádosti žalobce o mezinárodní ochranu, je Polsko.
2. Podle žalobce je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné, neboť žalovaný si pro své rozhodnutí neobstaral dostatečné množství relevantních zpráv o dodržování lidských práv v Polsku a neposoudil tak faktickou situaci v Polsku. Porušil tím čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III a rovněž § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“). Postup žalovaného je nedostačující, neboť tento vycházel pouze z jediného dokumentu, a to Informace OAMP ze dne 10. 8. 2020 o azylovém systému v Polsku. Žalovaný v napadeném rozhodnutí pouze deklaroval, že uvedenou zprávu použil pro své rozhodnutí a následně již pouze citoval polskou právní úpravu a dovodil, že k systémovým nedostatkům v Polsku nedochází.
3. Žalobce dále uvedl, že European Council on Refugees and Exiles uvádí, že „roste počet případů, ve kterých národní soudy nařídily suspendování Dublinských transferů do EU zemí, včetně Bulharska, Maďarska, Maltý, Polska, Rumunska a Itálie“ (žalobce v této souvislosti odkazuje na článek z 10. 1. 2014). Důvodem jsou velmi vážné nedostatky azylového řízení v těchto zemích; přijímací a pobytová střediska pro žadatele o mezinárodní ochranu jsou přeplněná, přístup k soudní a jiné ochraně v případě neudělení mezinárodní ochrany je složitý. Rozhodnutí, že z těchto důvodů nedojde k transferu do Polska, vydalo například Nizozemí, kdy nizozemský soud uznal, že v případě polských žadatelů o mezinárodní ochranu dochází k průtahům a dokonce zabránění možnosti domáhat se účinné právní ochrany před soudními orgány. Nizozemský soud dále poukázal na to, že v minulosti z důvodu neefektivnosti systému v Polsku došlo dokonce k deportaci osob bez možnosti domáhat se účinné ochrany. Dále připomněl, že UNHCR uvedl, že Polsko žadatele z Ukrajiny vrací, aniž by došlo k dostatečnému zhodnocení skutečností jednotlivých případů. Žalobce dále poukázal na nález Ústavního soudu ze dne 18. 9. 2014, sp. zn. III. ÚS 2331/14.
4. Správní orgán si podle žalobce nevyžádal dostatečné záruky ze strany Polska a rovněž nedostatečně zhodnotil aktuální situaci týkající se řízení o udělení mezinárodní ochrany v Polsku.
5. Žalovaný navrhl žalobu zamítnout, popřel oprávněnost žalobních námitek, se kterými nesouhlasí. K azylovému systému v Polsku odkázal žalovaný na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2019, sp. zn. 7 Azs 39/2019. Zahraniční zprávy uvedené žalobcem v žalobě považuje žalobce za nadbytečné, neboť aktuální stav azylového řízení v Polsku má za dostatečně prokázaný.

Zjištění z obsahu správních spisů

6. Ze správních spisů soud zjistil, že žalobce požádal dne 19. 4. 2021 o udělení mezinárodní ochrany, a to poté, co byl rozhodnutím Policie ČR ze dne 16. 4. 2021 zajištěn za účelem správního vyhoštění podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Po tomto zajištění bylo OAMP MV ČR vydáno závazné stanovisko podle § 120a odst. 1 zákona o pobytu cizinců, že vycestování na Ukrajinu je možné.
7. Dne 22. 4. 2021 požádal žalovaný Polskou republiku o převzetí příslušnosti k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu, přičemž dne 28. 4. 2021 obdržel žalovaný informaci ze strany Polska, že Polsko uznalo svou příslušnost k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu žalobce.
8. Ve správním spise jsou založeny Informace OAMP ze dne 10. 8. 2020 o azylovém systému v Polsku.
9. Dne 6. 5. 2021 byla žalobci dána možnost seznámit se s podklady rozhodnutí, vyjádřit se k nim, navrhnout další podklady rozhodnutí či vyjádřit námitky proti zdrojům informací a způsobu jejich využití. Žalobce doplnění podkladů pro rozhodnutí nenavrhl, uvedl však, že je z Doněcka a v Polsku se k nim lidé chovají špatně.
10. Následně dne 11. 5. 2021 rozhodl žalovaný napadeným rozhodnutím. Uzavřel v něm, že v případě žalobce je namístě aplikovat čl. 12 nařízení Dublin III o příslušnosti členského státu k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu. Jelikož Polsko uznalo svou příslušnost k posouzení žalobcovy žádosti, zabýval se žalovaný tím, zda v Polsku nedochází k systematickým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a podmínky přijetí žadatelů a dospěl k závěru, že tomu tak není. Vycházel přitom ze zprávy OMAP o azylovém systému v Polsku ze dne 10. 8. 2020. Ve výsledku rozhodl o nepřipustnosti žádosti žalobce a o tom, že příslušným k posouzení žádosti žalobce je Polsko.

Posouzení věci krajským soudem

11. Krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů [§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)] napadené rozhodnutí a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Ve věci soud rozhodl po ústním jednání konaném dne 26. 9. 2022, ke kterému se žádný z účastníků nedostavil, přičemž žalovaný svou neúčast omluvil a souhlasil s jednáním v jeho nepřítomnosti. Soud tak jednal v nepřítomnosti účastníků; k vyhlášení rozsudku následně došlo dne 5. 10. 2022.
12. Krajský soud předesílá, že ve věci již jednou rozhodl, a to rozsudkem ze dne 25. 2. 2022, kterým napadené rozhodnutí zrušil a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení. Ke kasační stížnosti žalovaného byl tento rozsudek zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 6. 2022, č. j. 1 Azs 77/2022-18. V něm NSS mj. uzavřel :

„Nejvyšší správní soud v této souvislosti již vyslovil, že úvaha správního orgánu týkající se možnosti přemístění žadatele ve smyslu čl. 3 odst. 2 druhého pododstavce dublinského nařízení musí být obsažena v každém rozhodnutí o přemístění žadatele, bez ohledu na to, do jaké země má být žadatel přemístěn (viz rozsudek ze dne 25. 2. 2015, č. j. 1 Azs 248/2014 - 27). Tyto závěry správního orgánu musí mít oporu ve zprávách o fungování azylového systému v tomto státě, případně v dalších podkladech, které budou obsaženy ve správním spise (rozsudek ze dne 12. 9. 2016, č. j. 5 Azs 195/2016 - 22).

Napadené rozhodnutí stěžovatele tyto úvahy obsahuje (důraz přidán). Je v něm popsáno řízení o mezinárodní ochraně v polském právním řádu, dostupné opravné prostředky, kapacita jednotlivých přijímacích středisek a postup v případě, kdy je žadatel do Polska přemístěn podle dublinského nařízení. Stěžovatel v napadeném rozhodnutí rovněž konstatuje, že na úrovni EU ani Rady Evropy nebylo vydáno žádné závazné rozhodnutí, dle kterého by v Polsku existovaly systémové nedostatky, co se azylového řízení a přijímacích podmínek týče. Takové stanovisko nepřijal ani Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky. Stěžovatel v rozhodnutí rovněž uvedl, že Polsko je bezpečnou zemí původu pro ČR i ostatní členské státy EU, ratifikovalo a dodržuje mezinárodní smlouvy o ochraně lidských práv a ročně zde žádají o mezinárodní ochranu tisíce uprchlíků.

Kasační soud přitom v mnoha svých rozhodnutích (např. ze dne 26. 5. 2016, č. j. 2 Azs 113/2016 - 26, ze dne 25. 5. 2017, č. j. 7 Azs 38/2017 - 73, či ze dne 25. 4. 2019, č. j. 7 Azs 39/2019 - 39), ve kterých přezkoumával hodnocení existence systémových nedostatků v Polsku, hodnotil jako dostatečné posouzení stěžovatele, který ve správních rozhodnutích otázku vypořádal obdobným způsobem jako v nyní projednávaném případě. Z rozhodovací činnosti Nejvyššího správního soudu vyplývá, že v případě dublinských přemístění bývá ve správním spise standardně založena právě pouze zpráva Informace OAMP k Polsku, vycházející z více zdrojů, a že kasační soud ji v rámci správního řízení obecně považuje za dostatečný podklad.

...

Stěžovateli tedy lze přisvědčit, že bylo namístě, aby se krajský soud jeho hodnocením a konkrétními námitkami žalobce věcně zabýval. Žalobce namítal konkrétní skutečnosti a navrhoval konkrétní důkazy, kterými se systémové nedostatky snažil prokázat. Krajský soud měl proto dle § 77 odst. 2 s. ř. s. provést a doplnit dokazování za účelem zjištění, zda skutkový stav byl stěžovatelem zjištěn dostatečně. Jak konstatoval soud např. v rozsudku ze dne 30. 8. 2016, č. j. 5 As 203/2015 - 141, „soud může použít i nové důkazy, které sice ve správním řízení nebyly předloženy, resp. nebyly součástí správního spisu, nicméně jsou schopny vypovídat o skutkovém stavu v době vydání správního rozhodnutí, a lze jimi tedy potvrdit nebo vyvrátit skutkový stav, který správní orgán zjistil ve správním řízení.“ Ačkoliv tedy obě strany souhlasily s rozhodnutím bez jednání, bylo na místě nařídit jednání, provést k důkazu žalobcem označené zdroje informací, dát možnost stěžovateli se k nim vyjádřit a rozporné informace vyjasnit. Následně by mohl krajský soud zodpovědět otázku, zda zdroj informací, z něhož stěžovatel vycházel (tj. Informace OAMP Polsko ze dne 10. 8. 2020) byl dostačující, jednoznačný a zda žalobcem v žalobě uváděné systémové nedostatky jsou ve vztahu k jeho osobě relevantní a způsobí zpochybnit stěžovatelem zjištěný skutkový stav, z něhož v rozhodnutí vycházel či nikoli (shodně viz citovaný rozsudek č. j. 5 Azs 252/2019 - 41).

Stěžovateli lze rovněž přisvědčit v tom, že krajský soud do odůvodnění rozsudku zahrnul skutečnosti, které nebyly v době jeho vydání a vyhlášení známy. Krajský soud rozsudek vyhlásil dne 25. 2. 2022 na úřední desce soudu, odůvodnění neobsahoval. Písemné vyhotovení rozsudku je datováno k 30. 3. 2022. Odůvodnění obsahuje úvahy o dopadu možného podání žádosti o udělení dočasné ochrany žalobcem. Zákon, který postup podání žádosti upravuje a který krajský soud ve svém rozhodnutí cituje, však nabyl účinnosti až dne 21. 3. 2022. Krajský soud vzal při svém hodnocení v rámci ex nunc přezkumu v potaz i informaci, že do Polska již dorazilo přes 2 miliony osob z Ukrajiny. Tento číselný údaj však nemohl být teprve druhý den

Shodu s prvopisem potvrzuje M. R.

po počátku ruské invaze na Ukrajinu pravdivý. Soud tedy do odůvodnění obsaženého v písemném vyhotovení rozsudku zahrnul skutečnosti, které nastaly až po vyhlášení rozsudku. Tím se dopustil jiné vady řízení před soudem, která měla za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé [kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. K těmto skutečnostem nicméně krajský soud může přihlídnout po zrušení napadeného rozsudku v dalším řízení (viz níže).

Jak uvedl krajský soud, platí totiž, že soud v řízeních ve věcech mezinárodní ochrany při přezkoumání správního rozhodnutí vychází ze skutkového a právního stavu, který tu je v době rozhodování soudu. To vyplývá z přímého účinku čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 8. 2017, č. j. 1 Azs 194/2017 - 30). Z něj vyplývá, že členské státy zajistí, aby účinný opravný prostředek obsahoval úplné a ex nunc posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU, a to alespoň v řízeních o opravném prostředku u soudu prvního stupně.

Judikatura Nejvyššího správního soudu nadto i v případech přezkumu rozhodnutí o dublinském přemístění a zvláště pak existence systémových nedostatků v členském státě, kam má být transfer uskutečněn, dovodila možné překročení rámce žalobních bodů, pokud by striktní aplikace § 75 odst. 2 s. ř. s. vedla k porušení principu non-refoulement (viz rozsudek ze dne 30. 11. 2016, č. j. 2 Azs 304/2016 - 24).

Ve světle výše uvedené judikatury tak obecně není pochybením krajského soudu, pokud by přihlédl k vysokému počtu příchozích osob z Ukrajiny do Polska jako k nové skutečnosti, vycházel-li by ze skutečností, které zde byly již v době vydání a vyhlášení napadeného rozsudku. Stěžovatel má nicméně pravdu, že tak krajský soud nemohl učinit, aniž by ve věci nařídil jednání a provedl k těmto skutečnostem důkazy.

Krajský soud ke skokově vyšší zátěži na polský azylový systém přistupoval jako k notorietě. Skutečnosti obecně známé (tzv. notoriety) obdobně jako skutečnosti známé správnímu orgánu z úřední činnosti (§ 50 odst. 1 správního řádu) jsou objektivizované, do značné míry nesporné skutečnosti, které se v soudním či správním řízení zásadně nedokazují. Účastníci řízení nicméně mohou svými tvrzeními popírat obsah notoriety (stejně jako skutečností známých správnímu orgánu z úřední činnosti), mohou také navrhnout provedení důkazů za účelem prokázání svých odlišných tvrzení. Notoriety mohou být známé úplně každému nebo širokému okruhu osob v určitém místě a čase (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 4. 2011, č. j. 1 As 33/2011 - 58).

Nejvyšší správní soud ve své judikatuře v posledních třech měsících setrvale judikuje, že takovou notoriitou je aktuální válečný konflikt na Ukrajině (viz rozsudky ze dne 10. 3. 2022, č. j. 10 Azs 537/2021 - 31, ze dne 11. 3. 2022, č. j. 6 Azs 306/2021 - 49, či ze dne 24. 3. 2022, č. j. 1 Azs 36/2022 - 31). Pro posouzení systematických nedostatků azylového řízení a přijímacích podmínek v Polsku však není podstatný samotný probíhající konflikt, avšak příliv osob prchajících z Ukrajiny do Polska a jejich nápor na polský azylový systém. Taková skutečnost však není notoriitou.

Bude proto na krajském soudu, aby se v dalším řízení vypořádal nejen s podklady označenými žalobcem, ale rovněž s aktuálními informacemi o zemi původu, na základě kterých je možno

konstatovat, zda mohou počty příchozích osob z Ukrajiny do Polska v důsledku ruské invaze na Ukrajinu zvrátit závěr stěžovatele o neexistenci systémových nedostatků azylového řízení a přijímacích podmínek v Polsku.“

13. Těmito závěry je krajský soud v dalším řízení ve smyslu § 110 odst. 4 s. ř. s. vázán.
14. Krajský soud tedy s ohledem na závěry kasačního soudu především uzavírá, že napadené rozhodnutí obsahuje dostatečné posouzení možnosti přemístění žalobce do Polska, když vycházel v době svého rozhodnutí z dostatečného podkladu, a to Informace OAMP o azylovém systému v Polsku z 10. 8. 2020, přičemž posouzení žalovaného obsahuje popis řízení o mezinárodní ochraně v polském právním řádu, dostupné opravné prostředky, kapacity jednotlivých přijímacích středisek a postup v případě, kdy je žadatel do Polska přemístěn podle dublinského nařízení. Žalovaný v napadeném rozhodnutí rovněž konstatuje, že na úrovni EU ani Rady Evropy nebylo vydáno žádné závazné rozhodnutí, dle kterého by v Polsku existovaly systémové nedostatky, co se azylového řízení a přijímacích podmínek týče, přičemž takové stanovisko nepřijal ani Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky. Žalovaný zároveň v rozhodnutí rovněž uvedl, že Polsko je bezpečnou zemí původu pro ČR i ostatní členské státy EU, ratifikovalo a dodržuje mezinárodní smlouvy o ochraně lidských práv a ročně zde žádají o mezinárodní ochranu tisíce uprchlíků.
15. S ohledem na stále probíhající válečný konflikt v zemi původu žalobce soud vyžádal od žalovaného aktuální zprávu o situaci v Polsku, zejména o míře zatížení polského azylového systému v návaznosti na příliv uprchlíků z Ukrajiny od začátku konfliktu.
16. Ze zprávy OMAP z 13. 6. 2022, předložené žalovaným, soud nad rámec obecných skutečností týkajících se popisu řízení o mezinárodní ochraně, opravných prostředcích atd. zjistil, že od vypuknutí válečného konfliktu na Ukrajině uprchlo do Polska cca 3,9 mil. Ukrajinských uprchlíků. Postup při registraci a sociální aspekty přijímání ukrajinských uprchlíků jsou definovány zvláštním zákonem z března 2022; po registraci uprchlíka přidělení identifikačního čísla PESEL získává taková osoba přístup v rámci polského sociálního systému, ke zdravotní péči či povolení k zaměstnání. Dětem byl zpřístupněn polský vzdělávací systém. Celý tento systém včetně registrace, ubytování apod. funguje nezávisle polském azylovém systému a jedná se tak o dva různé systémy. Ukrajinským uprchlíkům je poskytováno ubytování soukromými ubytovateli, případně v rámci ukrajinské diaspory v Polsku nebo v dočasných zařízeních. Z této zprávy nevyplývají žádné skutečnosti svědčící o markantně zvýšeném zatížení azylového řízení a o existenci systémových nedostatků.
17. Pokud se jedná o podklady navrhované žalobcem, dospěl krajský soud k tomu, že skutečnosti, které sám žalobce v žalobě uvádí, i kdyby byly prokázány, nemohou vést k závěru o *systémových* nedostacích v azylovém systému ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III; jednak se jedná o skutečnosti, které měly nastat před více jak 7 lety a jednak vycházejí v zásadě jen z obecných tvrzení žalobce.
18. Uvedené tedy nejsou s to vyvrátit zjištění učiněná žalovaným ze zprávy o azylovém systému v Polsku z roku 2020, potažmo zjištění soudu učiněná z aktuální zprávy z 13. 6. 2022. Z uvedených informací totiž nevyplývá, že by v Polsku docházelo k systémovým nedostatkům a nevyplývá z nich ani jakékoli enormní zatížení polského azylového

systému. Naopak, bylo zjištěno, že systém řešení uprchlické situace v návaznosti na válečný konflikt na Ukrajině byl v Polsku vybudován jako samostatný, odděleně od „běžného“ azylového systému.

19. Ze soudem doplněného dokazování lze tedy učinit jednoznačný závěr, že ani v současné době nedochází v Polsku k systémovým nedostatkům a nejsou dány důvody k aplikaci čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III.
20. Krajský soud tedy po novém posouzení věci dospěl k závěru o nedůvodnosti žalobních námitek, potažmo o zákonnosti napadeného rozhodnutí.

Závěr a náklady řízení

21. Ze všech uvedených důvodů tedy krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl v souladu s § 78 odst. 7 s. ř. s.
22. O náhradě nákladů řízení mezi účastníky bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce v řízení úspěšný nebyl a žalovanému nad rámec jeho úřední činnosti žádné náklady nevznikly. Soud tedy výrokem II. tohoto rozsudku žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je přípustná** kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu. Nepřípustná je taková kasační stížnost, na níž dopadají výluky z přípustnosti stanovené v § 104 s. ř. s.

Ostrava 5. října 2022

JUDr. Petr Hlušík, Ph.D.
samosoudce